

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/355/2015
Identifikačné číslo spisu:	8710212250
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8710212250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu K. I., bytom S., zastúpeného JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova č. 8, Prešov, proti žalovanému HK Poprad, s.r.o., so sídlom Štefánikova č. 6, Poprad, IČO: 36 506 176, zastúpenému JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom so sídlom Štefánikova č. 8, Poprad, o zaplatenie 21 762 € s prísl., vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 9 C 204/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. októbra 2014 sp. zn. 20 Co 75/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. októbra 2014 sp. zn. 20 Co 75/2014 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. februára 2014 č. k. 9 C 204/2010-185, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 21 762 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5 580 € od 1. júla 2010 do zaplatenia, zo sumy 3 906 € od 1. augusta 2010 do zaplatenia, zo sumy 3 906 € od 1. septembra 2010 do zaplatenia, zo sumy 3 906 € od 1. októbra 2010 do zaplatenia a zo sumy 4 464 € od 1. novembra 2010 do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej zaviazal žalovaného zaplatiť trovy konania v celkovej výške 7 120,85 € pozostávajúce zo súdnych poplatkov vo výške 2 890 € a trov právneho zastúpenia vo výške 4 230,85 € na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Alojza Naništu a rovnako tak trovy štátu vo výške 12,60 € na účet Okresného súdu Poprad, a to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že medzi stranami konania bola uzavretá atypická profesionálna hráčska zmluva z 25. apríla 2006 a rovnako aj zmluva z 2. júla 2009, ktorej predmetom bol záväzok žalobcu ako hráča vykonávať v mene žalovaného ako klubu športovú činnosť profesionálneho hráča ľadového hokeja, pričom za takúto činnosť prináležala žalobcovi odmena a za splnenia určitých podmienok aj ďalšie odmeny podľa podmienok obsiahnutých v tejto zmluve. Uplatnením opčného práva podaním žalovaného z 13. apríla 2010 došlo k predĺženiu platnosti tejto profesionálnej hráčskej zmluvy do 30. apríla 2011, pričom predchádzajúca zmluva zostala v nezmenenej podobe, a preto nároky žalobcu na úhradu odmien za mesiace máj 2010 až september 2010 posudzoval v súlade s touto hráčskou zmluvou. Podľa súdu prvej inštancie hlavným dôvodom pre nevyplatenie

hráčskej odmeny žalobcovi bola zlá ekonomická situácia žalovaného, a nie tá skutočnosť, že by sa žalobca odmietal zapojiť do tréningového procesu žalovaného, resp. že by odmietol dať súhlas s hostovaním v inom klube, na ktorý napokon ani jeho súhlas nebol potrebný. Vo vzťahu k výške odmeny súd prvej inštancie nepoužil ustanovenia článku VII. zmluvy, keďže predmetný článok upravuje zníženie hráčskej odmeny v prípade, ak tento nie je schopný plniť svoje záväzky zo zdravotných dôvodov, čo však nebol uvedený prípad.

Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný odvolanie.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 28. októbra 2014 sp. zn. 20 Co 75/2014 vo výroku I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku čiastočne do povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 15 233,40 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 3 906 € od 1. júla 2010 do zaplattenia, zo sumy 2 734,20 € od 1. augusta 2010 do zaplattenia, zo sumy 2 734,20 € od 1. septembra 2010 do zaplattenia, zo sumy 2 734,20 € od 1. októbra 2010 do zaplattenia, zo sumy 3 124,80 € od 1. novembra 2010 do zaplattenia a vo výroku o trovách štátu v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Odvolací súd vo výroku II. rozsudku v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Ďalej vo výroku III. rozsudku uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 3 037,84 € na účet jeho právneho zástupcu v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobu v rozsahu 30 % z uplatneného zmluvného plnenia zamietol, keďže úplná a zjavná pasivita žalobcu sa podľa názoru odvolacieho súdu dostala do konfrontácie s imperatívom dobrých mravov. Z týchto dôvodov odmietol čiastočne poskytnúť žalobcovi ochranu a vychádzajúc z dohodnutých limitov krátenia odmeny použil najnižší 30 % limit.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorého prípustnosť odôvodňoval § 238 ods. 1 O.s.p. (v ďalšom sa pod „O.s.p.“ rozumie Občiansky súdny poriadok v znení platnom do 30. júna 2016) a dôvodnosť § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa jeho názoru vydané v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania, vykazuje nedostatky spočívajúce v preukázaných dôvodoch dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nakoľko došlo k porušeniu procesných ustanovení upravujúcich postup súdu vo vzťahu k ustanoveniu § 153 ods. 1 O.s.p. ako aj v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nakoľko napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď z daných skutkových zistení boli okrem iného vyvodené nesprávne závery o nezodpovednosti konkrétneho hráča, s ktorou nie je možné vzhľadom na povahu zmluvy súhlasiť. Dovolateľ upozornil aj na precedентný vplyv rozhodnutia voči ostatným hráčom, keď v dôsledku vnútorného negatívneho postoja žalobcu a úmyselného porušenia hráčskej zmluvy je súdom garantovaná 70 % odmena za nečinnosť. Zároveň navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a zamietol žalobu v celom rozsahu, alebo aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca v podanom vyjadrení k námietkam žalovaného uviedol, že v danom prípade nejde o rozsudok, ktorým by odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa. Odvolací súd neuznal výšku nároku žalobcu v takom rozsahu ako súd prvej inštancie, keď namiesto sumy 21 762 € priznal o 30 % krátenú sumu vo výške 15 233,40 €. Samotná zmena výroku rozsudku odvolacieho súdu spočívala len v zamietnutí žaloby v časti, ktorá je v prospech žalovaného. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 išlo o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) nenamietal a ich existencia ani nevyšla najavo. Iná vada v zmysle § 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p. bola procesnou vadou, ktorá nezakladala prípustnosť dovolania. Z uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd odmietol dovolanie a k o neprípustné a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania bližšie špecifikované v dovolaní.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona,

zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 11. marca 2015, teda pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. V prejednávanej veci bol dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd vo výroku I. potvrdil v časti rozsudok súdu prvej inštancie, zatiaľ čo vo výroku II. v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Vykonaná zmena výroku rozsudku súdu prvej inštancie bola v prospech žalovaného. V danom prípade teda v tejto časti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu nešlo o rozhodnutie, ktoré by zakladalo prípustnosť dovolania. Tým, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bol vo výroku II. v časti zmenený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, bolo dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. síce objektívne prípustné, avšak nebolo prípustné subjektívne, keďže meniaci výrok nebol pre dovolateľa procesne nepriaznivý (takáto situácia mohla nastať vtedy, ak napr. odvolací súd zamietol návrh smerujúci proti nemu alebo mu priznal viac práv a určil menej povinností, než predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie). Vzhľadom k tomu, že prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. nevyplývala, je zjavné, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v predmetnej veci a podľa tohto ustanovenia nebolo prípustné.

9. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku (§ 238 O.s.p.), ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nebolo prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p.

10. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil. Dovolací súd však po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že procesná vada uvedená v 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladala nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, a to z dôvodov uvedených nižšie.

11. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa do 30. júna 2016 ustálila v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumel taký závadný postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytoval Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (viď napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

12. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná

primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane.

13. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

14. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne, ak by aj išlo o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia (obdobne pozri aj rozsudok ESĽP vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku č. 18990/91, 18.2.1997, § 27).

15. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru (rovnako tak v rozsudku vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku, § 29).

16. Právo strán konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných strán je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana konania. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkou predloženému súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013).

17. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že žalobca podal vyjadrenie k odvolaniu (č. I. 199), avšak toto vyjadrenie žalovanému doručené nebolo. Žalovaný sa teda nemal možnosť dozvedieť o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd toto vyjadrenie nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

18. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu - ako tomu nasvedčuje obsah spisu - došlo v preskúmvanej veci k procesnej nesprávosti, na procesné dopady ktorej sa vzťahujú právne závery ESĽP vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Rovnako tak by neobstál ani argument, že predmetné vyjadrenie, ktoré nebolo doručované, by bol len opakovaním predchádzajúcich vyjadrení v konaní pred súdom prvej inštancie a prípadne vyjadrenie dovolateľa by nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu. Niet pochyb o tom, že žalovanému mala byť daná možnosť oboznámiť sa s vyjadrením žalobcu k odvolaniu a že faktickým procesným postupom odvolacieho súdu bola žalovanému táto možnosť upretá. V kontexte vyššie uvedeného je zrejmé, že odvolací súd nemôže vopred vyhodnotiť, bez oboznámenia sa s takýmto vyjadrením, či prípadné vyjadrenie dovolateľa mohlo mať vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu. V súlade s o zásadou kontradiktórnosti je legitímna požiadavka strán sporu, aby mali možnosť sa oboznámiť k opatreným vyjadreniam druhej strany, pričom nestačí, že informácie v nich obsiahnuté boli v priebehu konania určitým spôsobom uvádzané (pozri bližšie rozsudok ESĽP vo veci Krčmář a ďalší proti Českej republike č. 35376/97, 3.3.2000, §

43).

19. Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. K vadám zmätočnosti prihliadal dovolací súd - ak bolo dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom - z úradnej povinnosti.

20. Pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom znamenajúce porušenie práv na spravodlivý proces zakladalo nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, musel bez ďalšieho dovolací súd podľa § 449 ods. 1, § 450 CSP rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Úlohou odvolacieho súdu bude doručiť vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného a až po vykonaní tohto procesného úkonu bude možné pokračovať v odvolacom konaní.

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.